

Vraag nr. 56
van 18 november 1998
van de heer LUDO SANNEN

Ecologische impulsgebieden – Limburg

Momenteel zijn er door de Vlaamse regering acht ecologische impulsgebieden erkend, waarvan er drie zijn gelegen in Limburg. Deze erkenning loopt tot eind 1998. Voor de drie laatste erkende gebieden, Bovenschelde, Limburgs Vijvergebied en Grensmaas, is een verlenging van de erkenning mogelijk tot eind 1999.

Alhoewel de ecologische impulsgebieden geen juridisch statuut hebben (het zijn werkstructuren van de administratie), passen ze voor de overheid in het natuurbeleid dat wordt gevoerd en kan de kennis, opgedaan bij de uitbouw van deze gebieden in de toekomst worden gebruikt bij de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Vandaar ook dat de projecten met grote aandacht door de natuurverenigingen worden gevolgd.

Graag kreeg ik van de minister antwoord op de volgende vragen.

1. Is voor elk project een ambtenaar van de afdeling Natuur aangewezen als projectcoördinator ?
2. Worden de vijf oorspronkelijke projecten op het eind van 1998 definitief stopgezet ?
3. Overweegt de minister een verlenging van de drie recentste projecten (Bovenschelde, Grensmaas en Limburgs Vijvergebied) tot eind 1999 ?
4. Participeert de provincie Limburg in de drie Limburgse projecten Zwarte Beek, Grensmaas en Limburgs Vijvergebied, en waaruit bestaat deze participatie ?
5. Heeft de provincie Limburg eveneens een coördinator aangesteld ?
6. Zijn de stuurgroepen voor de Limburgse projecten aangesteld ? Wie zetelt in deze stuurgroepen ? Wat is de taak van de stuurgroepen ?
7. Zijn de afbakeningen van deze gebieden reeds vastgelegd ?
8. Wat houdt deze afbakening in ? Zijn dit de perimeters waarbinnen de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal) aankopen kan realiseren ?
9. Hoeveel gronden werden door Aminal sinds de aanduiding als ecologisch impulsgebied in de

drie Limburgse gebieden aangekocht ?

10. Wat zijn de andere initiatieven die door de overheid in deze gebieden werden genomen ?

Antwoord

1. Voor elk project werd een ambtenaar van de afdeling Natuur aangewezen als projectcoördinator, met name voor de volgende ecologische impulsgebieden (EIG).

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

Projectcoördinator : Lily Gora (sedert maart 1998) ; adjunct-projectcoördinator : Tom Verschraegen (sedert januari 1998).

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

Projectcoördinator : Johan Toebat (sedert januari 1998) ; adjunct-projectcoördinator : Kristof Lantmeeters (sedert juli 1998).

Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek

Projectcoördinator : Willy Vanlook en Filiep Cardoen ; adjunct-projectcoördinator : Johan Wouters.

2. Aan de Vlaamse regering werd een voorstel tot verlenging van de lopende overeenkomsten voorgelegd.

Op 18 december 1998 werd beslist elf contracten in eerste fase te verlengen tot maximum 31 december 1999, met het oog op een definitieve oplossing in het raam van de finalisering van de uitvoeringsbesluiten van het decreet op het natuurbehoud. Verder werd beslist twee arbeidscontracten, af te sluiten met ingang van 1 januari 1999 voor de invulling van twee functies gerelateerd met natuur voor de uitvoering van Mina-plan 2, prioritair te gebruiken voor de invulling van de werking van de ecologische impulsgebieden.

3. Volgende drie projecten zijn opgenomen in de onder punt 2 vermelde beslissing.

Ecologisch impulsgebied Bovenschelde

Dit ecologisch impulsgebied ondersteunt het Scheldevalleiproject, een initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen, waaraan ook verschillende gemeenten deelnemen. Centraal staat

hierbij de verwerving van terreinen en het uitvoeren van natuurontwikkelingsprojecten.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

Aangezien het ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg projecten heeft opgestart in het kader van de soortenbescherming in uitvoering van de EG-vogelrichtlijn (met name roerdomp, woudaapje, ...), en in het kader van het koninklijk besluit van 31 oktober 1980 in uitvoering van de natuurbeschermingswet van 1973 (met name de boomkikker, de rugstreep-pad en andere amfibieën), en aangezien er een LIFE-project loopt tot 2001 en er recentelijk 43 ha grond werd aangekocht (opmaak plannen, bestekken, aanbesteding, opvolging uitvoering), is een verlenging van het ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg met meerdere jaren noodzakelijk.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

De medewerkers van het ecologisch impulsgebied Grensmaas hebben een belangrijke rol in de opvolging van de uitwerking van het grensoverschrijdende "Project Levende Grensmaas". Aan Vlaamse zijde streeft dit project naar natuurinrichting in een gebied van 2.000 ha aan de Grensmaas, waarvoor de eerste projecten reeds in planning zijn.

Het Vlaamse voorkeursalternatief "Project Levende Grensmaas" werd op 14 oktober 1998 en 28 oktober 1998 respectievelijk door mij en door de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening goedgekeurd.

De verlenging van het ecologisch impulsgebied Grensmaas is essentieel om vanuit de sector Natuur invulling te kunnen geven aan het "Projectbureau Grensmaas", dat in 1999 zal worden opgericht.

4. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

De provincie Limburg participeert in het project. De ondersteuning van het ecologisch impulsgebied is opgenomen in het provinciaal milieubeleidsplan, meer bepaald onder de volgende thema's :

5. Gebiedsgericht natuurbeleid

5.7. Grote Heidebranden

Actie 17 : een overleg met de lokale, de gewestelijke en de federale overheid uitbouwen om

de grote heidegebieden te beheren en te ontsluiten (het militair domein van Leopoldsburg).

Actie 23 : actie voor het behoud van de terrils opzetten en steunen.

De provincie participeert in de uitbouw van het bezoekerscentrum "De Watersnip" in Koersel.

Dankzij grondverwervingen door de provincie kon een belangrijk deel van de overstroombare vallei in Paal en in Lummen worden veiliggesteld. In dit gebied werd in samenwerking met de provincie de natuurvriendelijke inrichting van een waterloop gerealiseerd.

Het beheer van de waterlopen van de tweede categorie (provinciale waterlopen) gebeurt in overleg met de afdeling Natuur. Dankzij een bijzonder leefmilieuproject van de provincie kon herstel van een heideterrein op het militair domein worden uitgevoerd.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

De provincie Limburg participeert in het project. De ondersteuning van het ecologisch impulsgebied Grensmaas is opgenomen in het provinciaal milieubeleidsplan, meer bepaald onder de volgende thema's :

5. Gebiedsgericht natuurbeleid

5.2. Grensmaas

Actie 1 : bijzondere waterbeheersingsplannen voor de onbevaarbare waterlopen in het Grensmaasgebied opstellen.

Actie 2 : het ecologisch impulsgebied Grensmaas steunen.

Bovendien zetelt de provincie Limburg in de Vlaams-Nederlandse stuurgroep en in de projectgroep van het "Project Levende Grensmaas".

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

De provincie Limburg participeert in het project. De ondersteuning van het ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg is opgenomen in het provinciaal milieubeleidsplan, meer bepaald onder de volgende thema's :

5. Gebiedsgericht natuurbeleid

5.6. Vijvergebied Midden-Limburg

Actie 15 : projecten door derden in het Vijvergebied Midden-Limburg steunen.

Actie 16 : een samenwerkingsovereenkomst verder uitwerken voor het Vijvergebied Midden-Limburg.

Er is in samenwerking met de provincie (meer bepaald via het PNC en in samenwerking met Likona) in 1998 een "monitoringproject" opgestart, dat nog doorloopt in 1999.

De provincie participeert in de uitgave van een folder en neemt zelf het initiatief om een brochure (in de reeks "Landschapswandelingen") over het gebied uit te geven.

5. Voor het ecologisch impulsgebied Zwarte Beek is de provinciale natuurcoördinator als adjunct-coördinator aangesteld.

6. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

De stuurgroep voor het ecologisch impulsgebied Zwarte Beek is opgericht in 1993. In deze stuurgroep zetelen afgevaardigden van Aminal (afdeling bos en Groen, afdeling Milieuvergunningen, afdeling Land en afdeling Natuur), de administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (ArohM), de provincie Limburg – Technische Dienst, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW), het Instituut voor Natuurbehoud (INB), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en een bestendig afgevaardigde van de provincie Limburg.

De taak van deze stuurgroep is :

- de bepaling van de afbakening van het ecologisch impulsgebied en het opstellen van de beleidsvisie en de doelstellingen ;
- het opvolgen en ondersteunen van de acties, van de oplossingen en van de knelpunten.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

Aangezien er een stuurgroep bestaat voor het "Project Levende Grensmaas", is er geen aparte stuurgroep opgericht voor het ecologisch impulsgebied Grensmaas.

Deze Vlaams-Nederlandse stuurgroep vertegenwoordigt het bestuurlijk niveau en is het beslissingsorgaan in de structuur van het "Project Levende Grensmaas" ; de Vlaams-Nederlandse

projectgroep is de ambtelijke werkgroep.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

Vermits het project maar tot eind 1999 zou lopen, is er voorlopig geen stuurgroep opgericht. Het was de bedoeling om eerst een aantal voor de hand liggende projecten op te starten, zodat zo snel mogelijk iets op terrein kon worden verwezenlijkt.

Op deze wijze werd een basis gerealiseerd waarop verder zal worden gebouwd. Indien het ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg wordt verlengd, is de oprichting van een stuurgroep prioritair.

7. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

De afbakening van deze gebieden is reeds in 1993 door de stuurgroep vastgelegd.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

Een ontwerp van de afbakening van deze gebieden is reeds vastgelegd.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

Een ontwerp van de afbakening van deze gebieden is reeds vastgelegd.

8. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

De afbakening van het ecologisch impulsgebied is bepaald op basis van het stroomgebied van de Zwarte Beek en zijbeken.

In een gebied van ongeveer 15.000 ha (inclusief woongebieden) worden gerichte acties (oplossen van knelpunten en uitvoeren van projecten) uitgevoerd ten behoeve van het behoud en het herstel van het beekdallandschap. De aankoopperimeter werd in overleg met alle betrokken partijen aangeduid in de gebiedsvisie en de doelstellingsnota. Deze gebieden zijn de actuele en potentiële hoogwaardige habitats die prioritair te beschermen zijn en onder andere zijn gelegen in het EG-vogelrichtlijngebied "Zwarte Beek en Militair Domein Leopoldsburg" en "Demervallei".

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

Het afgebakende ecologisch impulsgebied omvat de Maasvallei van de Grensmaas tot aan

de rijksweg N78.

Daarbinnen zijn in het overstroombare gedeelte twaalf projectlocaties afgebakend voor het "Project Levende Grensmaas". In deze locaties zal Aminoal aankopen realiseren. De eerste aanzetten tot aankoop zijn reeds gegeven. Eveneens zijn er afspraken met de natuurverenigingen, die via een LIFE-project subsidies krijgen voor de aankoop in een aangeduide perimenter.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

Het afgebakende ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg omvat de ruime omgeving van EG-vogelrichtlijngebied "Vijvercomplex Midden-Limburg" en omvat enkele EG-habitatrichtlijngebieden.

Voor het afgebakende gebied werd tevens een LIFE-project goedgekeurd, waardoor de aankopen door natuurverenigingen ook met Europees geld worden gesubsidieerd. Vanuit dat oogpunt werden inderdaad perimeters afgebakend voor aankopen door Aminoal en deze terreinbeherende natuurverenigingen.

9. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

Tot hiertoe zijn aangekocht : in het Gorenbroek : 25 ha, in het Rotbroek : 1 ha, in het gebied van de Helderbeek + terriil : 147,5 ha, of in totaal 173,5 ha.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

Momenteel zijn er, voor een oppervlakte van 130 ha, twee aankoopdossiers opgestart. Voor nog 200 ha zijn onderhandelingen met de eigenaar aan de gang.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

In 1998 werden 43 ha grond in het ecologisch impulsgebied aangekocht. In 1999 is een bijkomende aankoop van 35 ha mogelijk.

Doelstelling van het LIFE-project is de aankoop van circa 129 ha, waarvan er 51 ha vijvers zijn.

10. *Ecologisch impulsgebied Zwarte Beek*

De andere initiatieven die door de overheid in dit gebied werden genomen, zijn de volgende :

- bezoekerscentrum "De Watersnip" : afdeling Natuur in samenwerking met de provincie Limburg en de gemeente Beringen.

Naast de inrichting van de omgeving zijn hier leerpaden uitgewerkt en staan lespakketten en leslokalen ter beschikking van de scholen en andere groepen ;

- herstelprojecten en -natuurontwikkeling : Heesbos (heideherstel), Kleine Vlootgracht (inrichting van een gracht), Webbekomsbroek (oevers van de grachten en de plas-sen) ;

- waterkwaliteit : prioriteiten naar waterzuivering (VMM/Aquafin) en oplossen van de knelpunten : de sanering van de bovenloop van de Zwarte Beek is een feit ;

- het opstarten van het beheer van de eigen gronden : afrastering van de terriil van Zolder ;

- de studie van de zonering van de recreatie in het gebied Fonteintje ;

- de studie van de wildbeheereenheid (fauna-beheerplan) ;

- de studie naar de mogelijkheden voor natuurontwikkeling (Lummen) ;

- de studie van het mijnverzakkingsgebied en van de grondwaterwinning ;

- de studie voor een gebiedsvisie in verband met de recreatie in het zuidelijk deel van de terriil in Zolder en omgeving ;

- het begrazingsproject op het militair domein in Koersel.

Ecologisch impulsgebied Grensmaas

De andere initiatieven die door de overheid in dit gebied werden genomen, zijn de volgende :

- de opvolging van het Vlaams-Nederlands "Project Levende Grensmaas" en overleg met de betrokken instanties ;

- de communicatiecampagne in opdracht van het "Project Levende Grensmaas", met onder andere : een symposium voor de betrokken gemeenten, een mobiele tentoonstelling, een enquête, de brochure en verschillende publicaties. Een lespakket en een website voor het project zijn in voorberei-

ding ;

- het overleg met de gemeenten ;
- het overleg met de Vlaamse en Nederlandse natuurverenigingen in het Maas-overlegcomité ;
- het opstarten van een natuurontwikkelingsproject aan de Zanderbeek, in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GWOP) ;
- het voorbereiden van een proefproject "Natuurlijke Oevers" in Elen-Heppeneert ;
- de voorbereiding van een landbouweconomische studie voor het Grensmaasgebied.

Ecologisch impulsgebied Vijvergebied Midden-Limburg

De andere initiatieven die door de overheid in dit gebied werden genomen, zijn de volgende :

- de opmaak van het inrichtingsplan Boswijers (4 ha) en de uitvoering van een eerste deel van de werken om helder water te verkrijgen en rietkragen aan te leggen ;
- de opmaak van plannen voor de vogelkijkhut in het natuurreservaat "De Platwijers" ;
- de start van de kwantitatieve hydrologische studie uit oogpunt van de natuurontwikkeling in het westelijk mijnverzakkingsgebied ;
- de aanleg en de aanpassing van zes poelen, de herinrichting van enkele vijvers, het plaggen van enkele heiderestanten.

Voor 1999 is gepland :

- de afwerking van de inrichting Boswijers (herprofilering van dijken en de aanleg van rietkragen) ;
- de afbakening van het begrazingsblok in het natuurreservaat "De Platwijers" ;
- de bouw van een vogelkijkhut in het natuurreservaat "De Platwijers" ;
- de plaatsing van nieuwe informatie- en educatieve borden in het natuurreservaat "De Platwijers", de zonering van het recreatief

medegebruik ;

- de opvolging van de simulatiestudie "Plan Roerdomp" ;
- de start van de kwalitatieve hydrologische studie ;
- de opmaak van herinrichtingsplannen voor de in 1998 aangekochte vijvers (43 ha) ;
- de uitvoering van werkzaamheden uit de herinrichtingsplannen aan enkele vijvers.